

Slovenský zväz chovateľov

Klub chovateľov letúnov a tipplerov

[Štatút Klubu chovateľov letúnov a tipplerov](#)

[Smernice pre hodnotenie pretekov letu holubov](#)

Autori:

Jozef Hrabal

Andrej Margetin

MVDr. Jozef Koreň

Bc. Vladimír Kubík

Vydané k 30. Výročiu založenia KCHL
(Úprava marec 2016, doplnený marec 2017)

Ú V O D

Táto písomnosť je určená hlavne chovateľom letúnov, ktorí sa združujú v Klube chovateľov letúnov/ďalej skratka KCHL. Pod pojem letúny sú zahrnuté vysokoletúny, vytrvalostné letúny, sólové letúny, akrobatické a štýlové letúny. V novelizovanej podobe nahradzuje príručku pre chovateľa letúnov, ktorú vypracoval roku 1980 vtedajší tajomník klubu MVDr. Pavol Krajčí. Štatút slúži na orientáciu v klubovej činnosti, zakladá a stanovuje jasné pravidlá pri hlavnej náplni klubu, - organizovaní a vyhodnocovaní pretekov letúnov. Snahou KCHL je preverovať jednotlivé chovy v prvom rade po letovej stránke, potom na výstavách aj v exteriéri. Súčasťou písomnosti sú podrobne rozpísané smernice pre jednotlivé kategórie letúnov. Nezaobera sa opismi vonkajších znakov letúnov, nakoľko sú publikované v pravidelne novelizovaných zborníkoch štandardov plemien holubov. V rámci harmonizácie preberá aj smernice pre hodnotenie východoslovenských kotrmeliakov, takže chovateľ po zakúpení tejto písomnosti získa ucelené informácie. Kompatibilné hodnotenie umožňuje chovateľovi súťažiť s plemenami v ktoromkoľvek klube a porovnávať výkony holubov. Snáď táto príručka pomôže začiatočníkom orientovať sa v organizačných a súťažných otázkach chovu letúnov. Pripomienkami prispeli Josef Zwyrtek (CZ), Svetozár Polerecký (CZ), Alexander Kuchár, Alexander Kerekeš a Peter Kubík, za čo im ďakujem.

Jozef Hrabal.

O B S A H

Štatút Klubu chovateľov letúnov.

Smernice pre preteky letúnov a vysokoletúnov.

Smernice pre preteky tipplerov (*dopl.Bc.V. Kubík, 2013*).

Smernice pre preteky sólových letúnov.

Smernice pre preteky bezkružných letúnov.

Smernice pre preteky východoslovenských kotrmeliakov (*MVDr. J. Koreň*).

Smernice pre preteky prízemných - pozemných kotrmeliakov (*J. Hrabal*).

ŠTATÚT KLUBU CHOVATEĽOV LETÚNOV

Úvodné ustanovenie.

Klubu chovateľov letúnov/KCHL/ zdržuje chovateľov a milovníkov letového športu s holubmi. Má medzinárodnú pôsobnosť a organizačne je pričlenený k Slovenskému zväzu chovateľov so sídlom v Bratislave. Pomáha chovateľov letúnov zlepšovať letové vlastnosti a exteriérové znaky jednotlivých plemien. Stará sa o publikovanie najnovších poznatkov vedúcich k zvyšovaniu výkonnosti jednotlivých plemien letúnov. Organizuje celoštátne a medzinárodné súťaže rôznych plemien letúnov, aby udržal a zveľadľoval starú slávu letového športu.

Klub chovateľov letúnov bol založený na ustanovujúcej schôdzi 27.11.1976 v Brne (CZ) a následne schválený Predsedníctvom ústredného výboru slovenského zväzu drobnochovateľov. Za svoju činnosť zodpovedá v súčasnosti Komisii pre chov holubov pri republikovej rade SZCH. Výbor klubu a členovia sa riadia Stanovami SZCH a pri šľachtení holubov. Štatútom pre kluby národných plemien. Štatút klubu, ako aj iné interné klubové normy nesmú byť prijaté v rozpore s jednotlivými paragrafmi spomenutých stanov. V organizačnej zložke SZCH sa užíva schválený názov **Klub chovateľov letúnov a tipplerov** (*od r.2015*) a to v ústnej i písanej forme. Český ekvivalent názvu klubu je „Klub chovateľů závodních rejdičů“. Štatút klubu je záväzný aj pre zahraničných chovateľov s riadnym členstvom v klube. Emblémom klubu je vzostupná špirála, v hornej časti

s perokresbou jedného letiaceho holuba. V dolnej časti vľavo je symbol slovenskej vlajky v strede znak SZCH a vpravo rok založenia klubu.

Článok I - členstvo

Za člena KCHLaT môže byť prijatý chovateľ na základe písomnej prihlášky, pričom musí byť organizovaný v niektorej ZO SZCH. Prijatie za člena schvaľuje výročná členská schôdza (*d'alej VČS*), následne je chovateľ zaregistrovaný v evidencii klubu. Základnou povinnosťou člena KCHLaT je uhradenie členského príspevku. Splnenie tejto povinnosti zakladá právo účasti v klubovej letovej súťaži a iných klubových pôžitkoch. Prípadné ukončenie členstva je člen povinný oznámiť výboru KCHLaT.

Článok II- špecifiká členstva

Okrem povinností člena SZCH má každý člen plniť špecifické podmienky KCHLaT.

- A - dodržiavať a riadiť sa štatútom a letovými smernicami.
- B - na požiadanie výboru KCHLaT absolvovať teoretickú skúšku znalosti letových smerníc.
- C - na požiadanie výboru KCHLaT absolvovať praktickú skúšku hodnotenia pretekov.
- D -na požiadanie letového konateľa zúčastniť sa ako rozhodca alebo kontrolór letu pri majstrovských a šampiónových pretekoch.
- E - úspešné absolvovanie požiadaviek bodu B a C tohoto článku, dáva členovi právo na rozhodcovskú legitimáciu, ktorú vystaví výbor KCHLaT.

Článok III - výbor klubu

Výbor KCHLaT sa riadi stanovami SZCH. Je volený, doplňovaný alebo odvolávaný členmi na výročnej členskej schôdzi. Mimo nich organizuje a zodpovedá za hladký priebeh celoštátnych letových súťaží, ktoré sa uskutočnia na Slovensku. Dbá, aby oficiálne celoštátne preteky letúnov neboli narušené inou podobnou súťažou nižšej organizačnej zložky SZCH (*napr. oblastnou, miestnou alebo družobnou letovou súťažou*).

Článok IV - preteky a ich podmienky

Výbor KCHLaT organizuje každoročne preteky rozdelené do skupín, podľa výkonnosti, spôsobu letu, akrobatického prejavu či zvláštnych štýlov letu. Na preteky sa chovateľ prihlasuje vyplnením prihlášky a jej zaslaním letovému konateľovi k dátumu uzávierky.

- A/ preteky letúnov/vysokoletúnov - vyrad'ovacie, majstrovské, memoriály
- B/ preteky tipplerov - dospelých a mladých
- C/ preteky sólových letúnov - majstrovské
- D/ preteky akrobatických a štýlových letúnov - majstrovské
- E/ preteky zvláštnych plemien letúnov - majstrovské

1.Vo vyrad'ovacích pretekoch musí křdel' letúnov/vysokoletúnov získať v celkovom hodnotení 500 bodov, aby postúpil do majstrovských pretekov. Na postup do majstrovského preteku sa ráta aj dosiahnutie 500 bodov v memoriále L. Frenáka. Všetky vyrad'ovacie preteky môže chovateľ absolvovať s jedným plemenom alebo každý pretek s iným plemenom.

2. Memoriálové preteky sa vyhodnocujú osobitne. Plemeno si určí chovateľ, odporúča sa národné plemeno letúnov.

3.Víťazi majstrovských pretekov skupiny A majú možnosť účasti v šampiónovom preteku, za podmienok tam uvedených. Všetky preteky sa organizujú celoštátne a môžu sa organizovať aj ako medzinárodné.

4. V snahe vyhovieť chovateľom, ktorí nemôžu chovať veľa letúnov/vysokoletúnov, sú každoročne organizované a v letovom kalendári riadne napísané aspoň dva malé preteky

s počtom 6 až 12 holubov v krdli. Ostatné preteky sa lietajú s počtom holubov stanovených priamo v smerniciach.

5. Všetky preteky letúnov/vysokoletúnov sa môžu lietať so starými holubmi, s mladými holubmi alebo v kombinácií so starými i mladými holubmi. Iba v majstrovskom preteku mláďat I. a II. musia lietať výhradne mladé holuby, uliahnuté v súťažnom roku.

6. Preteky tipplerov sú striktné rozdelené na kategóriu starých bez obmedzenia hornej hranice veku a mladých holubov vyliahnutých v roku preteku. Konajú sa v súlade s letovým kalendárom.

7. Pri sólových, akrobatických, štýlových plemenách a plemenách so zvláštnym letom vek nerozhoduje.

Článok V - letový konateľ

Letového konateľa volí VČS na návrh výboru. Stáva sa jeho členom a môže byť odvolaný v súlade so Stanovami SZCH. Má tieto práva a povinnosti:

1/ Ak je tretina členov klubu sústredená v určitej oblasti, má právo vymenovať oblastného letového konateľa, spravidla z členov klubu v príslušnej oblasti. Ten zodpovedá za priebeh súťaže v zverenej oblasti a výsledky konzultuje s hlavným konateľom klubu.

2/ Vypracuje a predloží na schválenie VČS letový kalendár celej letovej súťaže na príslušný rok. Zároveň zabezpečuje dostatok prihlášok na túto súťaž. V letovom kalendári i v prihláške musí byť uvedený dátum uzávierky, odsúhlasený VČS. Po uzávierke prihlášok vypracuje zoznam chovateľov prihlásených na letové preteky.

3/ Má právo kontrolovať priebeh vyraďovacích a postupových pretekov u prihlásených chovateľov, alebo usmerňuje iných chovateľov, aby preverili priebeh preteku priamo u súťažiaceho.

4/ V prípade, že zistí nedostatky v hodnotení pretekov, musí informovať ostatných členov výboru. Výbor je povinný zaoberať sa nedostatkami na svojom najbližšom rokovaní.

5/ Priebežne vyhodnocuje jednotlivé vyraďovacie a postupové preteky. Chovateľom, ktorých krdle holubov splnili bodové a časové limity včas oznámi, že postúpili do majstrovských, prípadne do šampiónového preteku a zašle im letové protokoly na tieto preteky.

6/ Po poslednom preteku uvedenom v letovom kalendári, vyhodnotí konateľ klubu celú súťaž a výsledky do 30 dní predloží výboru KCHLaT.

Článok VI - majstrovský pretek

Majstrovských pretekov sa môže zúčastniť chovateľ (aj jediný), ktorého krdel' ľubovolného plemena splnil podmienky uvedené v článku IV. ods.1. V majstrovskom preteku starých letúnov/vysokoletúnov sa súťaží iba v nedeľu, výlučne s jedným plemenom, pre ktoré sa chovateľ rozhodne. Ak je celoslovensky nepriaznivé počasie, môže letový konateľ, po meilovej, či telefonickej dohode so všetkými účastníkmi, určiť náhradný termín preteku na nasledujúcu nedeľu.

Článok VII - šampiónový pretek

Šampiónový pretek je vyvrcholením každoročnej pretekárskej činnosti KCHLaT. Týka sa len skupiny A uvedenej v článku IV. Podmienkou účasti na šampiónovom preteku je:

1. víťazstvo v majstrovskom preteku letúnov/vysokoletúnov, pričom musí byť dosiahnutá štandardná dĺžka letu so ziskom aspoň 800 bodov.

2. štandardné lety dosiahnuté v šampiónovom preteku, zakladajú právo súťažiť v ňom aj nasledujúci rok (*spolu s víťazmi majstrovským pretekov v príslušnom roku*). Absolútnym víťazom letovej súťaže a šampiónom klubu sa stáva chovateľ, ktorého holuby získajú najviac bodov.

3. prihlásené holuby súťažia podľa smerníc pre vysokoletúny.

Chovateľ vypadne zo súťaže o šampióna klubu ak:

A/ v priebehu posledných dvoch rokov nedosiahol na celoštátnych pretekoch ani raz stanovený letový štandard,

B/ sa nezúčastnil oficiálnych pretekov v priebehu posledných troch rokov.

Článok VIII - medzinárodné preteky.

Medzinárodné preteky sa môžu organizovať na žiadosť KCHLaT alebo zahraničného klubu. Oficiálne kontakty sprostredkováva výbor klubu priamo s príslušným klubom v zahraničí. Súťaží sa podľa smerníc vyzývajúcej krajiny, pričom výbor včas oboznámi klubových chovateľov s podmienkami. Medzinárodných pretekov vysokoletúnov, tipplerov, prípadne iných plemien letúnov sa môžu zúčastniť:

1/ Chovatelia letúnov/vysokoletúnov, ktorí obsadili v celoštátnych pretekoch popredné umiestnenie a ich krídle v posledných dvoch rokoch splnili predpísaný letový štandard. Z celkovej dĺžky letu dosiahnutej v preteku, musí aspoň v jednom prípade pripadať 50 % na let vo veľkej a nedohľadnej výške.

2/ Chovatelia tipplerov, ktorí majú záujem o medzinárodnú reprezentáciu a dosahujú dobré letové výsledky.

3/ Chovatelia ostatných plemien letúnov, ak dosiahli v celoštátnych pretekoch popredné umiestnenia alebo dobré letové časy pre konkrétne plemeno.

Článok IX - odmeny za preteky

Výbor klubu odmeňuje víťazov jednotlivých skupín alebo pretekov, ako je uvedené nižšie. Okrem toho môže odmeniť chovateľa drobnou vecnou cenou, v prípadoch zvlášť hodného zreteľa (*národný alebo iný rekord a pod.*).

A/ skupina letúnov/vysokoletúnov:

1. Vyraďovacie preteky letúnov/vysokoletúnov nie sú nijako odmeňované.

2. V malých pretekoch je v poradí prvý až piaty súťažiaci odmenený diplomom.

3. V memoriálových pretekoch sa udeľujú v poradí prvému až piatemu diplomy. Víťaz každého memoriálu získa na jeden rok putovný pohár, na ktorom je uvedené jeho meno a rok víťazstva. Zároveň dostane do trvalého vlastníctva drobnú vecnú cenu (*platničku, kazetu, plaketu, medailu a i.*) s vyznačením úspechu. Putovný pohár je vlastníctvom klubu.

4. V majstrovskom preteku letúnov/vysokoletúnov a šampiónovom preteku sú odmenení v poradí prvý až tretí diplomami a medailami. Víťazi aj putovným pohárom s uvedením ich mena a roku víťazstva. Pri jedinom účastníkovi majstrovského a šampionového preteku sa víťazný pohár udelí iba vtedy, ak krídle odlieta letový štandard. Putovný pohár zostáva vlastníctvom klubu a chovateľ, ktorý v danej súťaži zvíťazil trikrát po sebe dostane natrvalo jemu podobnú repliku s údajmi trojročného víťazstva.

5. Z oboch majstrovských pretekov mladých letúnov/vysokoletúnov sa stanovuje jediné poradie, pričom sa zohľadní lepší výsledok toho istého chovateľa. Prvý až tretí chovateľ v poradí získavajú medaile a diplomy.

Putovné poháre sú vlastníctvom klubu pokiaľ ich niektorý chovateľ nezíska do trvalého vlastníctva a chovateľ ich musí doručiť na nasledujúcu VČS klubu.

B/ skupina tipplerov:

1. Preteky tipplerov sú odmeňované spoločným diplomom pre chovateľa, na ktorom sú uvedené všetky lety, ktoré chovateľ uskutočnil počas príslušnej letovej sezóny.

2. Víťaz kategórie dospelých holubov a víťaz kategórie mladých holubov bude odmenený putovným pohárom príslušnej kategórie.

Víťaz hlavného preteku – Long Day dostane putovný pohár Long Day. Zároveň dostane do trvalého vlastníctva drobnú vecnú cenu (*platničku, kazetu, plaketu, medailu a i.*)

- s vyznačením úspechu.
3. Chovateľ, ktorého kídleť odlieta celkove najvyšší počet hodín za obidve skupiny v roku, dostane Putovný pohár za najviac odlietaných hodín.
Úspešné lety v ktorých chovatelia dosiahli štandardné časy (*dospelé holuby 10 hod. a mladé holuby 8 hod.*) budú odmenené diplomom, prípadne aj drobnou vecnou cenou (*platničkou, kazetou, plaketou, medailou a i.*) s vyznačením úspechu.
Putovné poháre sú vlastníctvom klubu pokiaľ ich niektorý chovateľ nezíska do trvalého vlastníctva a chovateľ ich musí doručiť na nasledujúcu VČS klubu.

C-D/ ostatné letúny

1. Pri letúnoch uvedených v článku IV. odst.c,d,e sú odmeňovaní len víťazi a to medailou a diplomom.

Článok X - odmeny za vystavovanie

1. KCHLaT v zaujme zlepšiť exteriérové znaky národných plemien letúnov a v snahe motivovať ich chovateľov, dotuje prezentáciu na celoštátnych výstavách. Chovateľ môže získať od klubu finančnú odmenu na každého vystaveného holuba až do výšky 25% klieťového. Podmienkou je, že vystavený jedinec získa hodnotenie výborný.
2. Výbor KCHLaT prerodzuje účelovú dotáciu MP SR pre chovateľov letúnov, ak je táto klubu poskytnutá. Výška finančnej podpory jednotlivým chovateľom sa postupne navrhuje nasledovne: a - za vystavenie holubov na CV zvierat,
b - za medzinárodnú a zahraničnú reprezentáciu,
c - za účasť v klubovej letovej súťaži,
d - za dodanie holubov do propagačnej kolekcie.
3. Chovateľom, ktorí z rôznych objektívnych príčin nemôžu dočasne splniť ani jeden z uvedených bodov, ale sú klubom evidovaní ako chovatelia národného plemena letúnov, poskytne klub z dotácie príspevok maximálne do výšky aktuálneho členského.
4. Chovateľa, ktorý vystaví najviac akýchkoľvek plemien letúnov na CV, môže klub odmeniť vecnou odmenou - pohár, medaila, plaketa, iné s vyznačením „Vystavovateľ KCHLaT roku ....“.
- 5.

Článok XI – postihy

1. Za každé vážne porušenie smerníc pre preteky jednotlivých skupín letúnov udelí výbor KCHLaT trest, ktorý oznámi spravidla písomne chovateľovi, verejne na VČS predloží dôkazy.

- a/ anulovanie v preteku dosiahnutého výsledku bez možnosti dotácie, nasleduje vždy pri porušení smerníc uvedených nižšie v odst.3 písm. a,b,c,d,f.
- b/ písomné napomenutie – porušenie smerníc odst.3 písm. e, g.
2. Pri opakovaných porušení postupne nasledujú:
c/ anulovanie výsledkov celého roka - porušenie odst.3 písm.a,b,c,d,e,f,g.,
d/ pozastavenie účasti v pretekoch na 1 rok,
e/ vylúčenie z KCHLaT.
3. Za vážne porušenie smerníc pre preteky sa považuje:
a) pokus o umelé predlžovanie letu akýmkoľvek spôsobom,
b) pokus alebo ovplyvňovanie rozhodcov letu v zaujme skreslenia výsledku preteku,
c) pokus alebo skreslenie výsledku preteku pozmeňovaním údajov v letovej zápisnici,
d) falšovanie, upravovanie alebo iný zásah do podpisu rozhodcu/cov letu,
e) neoznámenie letovému konateľovi, že chovateľ odstupuje z prihláseného preteku,
f) nevyrozumienie delegovaných či chovateľom pozvaných rozhodcov letu, že chovateľ nepreteká,

- g) neodoslanie letovej zápisnici protokolu po preteku konateľovi podľa pravidiel určených v smerniciach.
4. Pokiaľ sa k chovateľovi nedostaví letovým konateľom delegovaný rozhodca letu s oprávnením hodnotiť let, preukaz sa mu odoberie. Chovateľovi sa pretek uzná a s poznámkou - bez rozhodcu - bude zverejnený v konečných letových výsledkoch. Upozornenie: Toto sa nevzťahuje na prípady chovateľom pozvaného rozhodcu.

Článok XII- odvolanie proti postihu.

1. Ak sa chovateľ domnieva, že bol zo strany rozhodcu/cov v preteku poškodený, musí to zapísať priamo do letového protokolu. Pri odosielaní letového protokolu konateľovi priloží zároveň písomné odvolanie, s uvedením dôvodu.
2. Ak sa chovateľ domnieva, že bol pri vyhodnocovaní protokolu letovým konateľom poškodený alebo nie je spokojný s oznámeným či zverejneným poradím, môže sa odvolať. Odvolanie zašle písomne okamžite, ako sa informáciu dozvedel z klubového spravodajcu, chovateľského časopisu, webovej stránky klubu alebo ináč. Odvolanie adresuje tajomníkovi klubu.
3. Všetky dôvody odvolania musí tajomník a predseda KCHLaT prešetriť (*vypočúť rozhodcov, prekontrolovať podpisy, výpočty bodov a iné*), prizvať letového kontrolóra, hlasovaním rozhodnúť a do 14 dní informovať chovateľa o rozhodnutí. Toto oznámiť aj na VČS. Chovateľ nie je povinný zúčastniť sa na pojednávaní.

Záverčné ustanovenie.

Akékoľvek prípadné zmeny a dodatky k tejto písomnosti ako celku, je možné realizovať len po schválení nadpolovičnou väčšinou členov klubu, prítomných na výročnej členskej schôdzi. Každý člen klubu musí byť o pripravovaných zmenách a dodatkoch VČS informovaný ešte pred konaním výročnej členskej schôdze, buď prostredníctvom klubového spravodajcu, individuálne listom alebo mailom s prílohou zmien a dodatkov.

XX

SMERNICE PRE HODNOTENIE PRETEKOV LETÚNOV/VYSOKOLETÚNOV

1.skupina A: plemená holubov lietajúcich v zomknutej zostave, s rýchlym vzletom i letom vo veľkej a nedohľadnej výške.

Vysokoletúny – slovenský, budapeštianský, košický.

Letúny – perzský, bukurešťský, ploesťský, rumunský
holokrký, maďarská sivka, novosadský.

2.skupina B: plemená holubov s miernejším tempom letu, rýchlym letom a žiaducim letom vo veľkej, prípadne aj nedohľadnej výške.

Vysokoletúny – srbský, gdaňský, nišský, zamojský, bratislavský.

Letúny – segedínsky, makovský, odeský, švédsky, dánsky.

3.skupina C: plemená holubov, od ktorých sa nežiada veľký výkon, ale udržiavajú sa ich letové vlastnosti, pri vysokoletúnoch s časťou letu vo veľkej výške.

Vysokoletúny – francúzsky, belgický, holandský, štralsundský, viedenský.

Letúny – český, pražský stredozobý, jágerský, čepeľský, kaselský,
poľská sivka.

4.Štandard

Skupina A – 5 hodín letu, z toho 1 hodina nedohľadná výška.

Skupina B – 4 hodiny letu, z toho 1 hodina veľká výška.

Skupina C – 2 hodiny letu, z toho pri vysokoletúnoch 30 minút veľká výška.

4/1 Pretekov sa môžu zúčastniť len holuby čistokrvné, riadne obrúčkované našimi alebo zahraničnými obrúčkami, ktoré nesmú byť snímateľné alebo poškodené.

4/2 Pretekársky krdel' pozostáva z 12 až 24 holubov, v ktorom môžu byť dva holuby iného plemena. V malých pretekoch pozostáva krdel' z 6 až 12 letúnov, zásadne jedného plemena.

4/3 Pokiaľ pretekárske holuby sú z viacerých holubníkov chovateľa, musí ich pred vypustením sústrediť do jednej výletovej klietky. V zápisnici treba vyznačiť čísla obrúčok premiestnených letúnov.

4/4 Všetky krdľové letúny, pokiaľ nemajú vypracované samostatné letové smernice, pretekajú podľa týchto smerníc, s prihliadnutím na ich letový štandard. Ak plemeno nie je uvedené v skupine **1-2-3**, je chovateľ povinný oznámiť letový štandard vopred.

5.Dĺžka letu

Skupina A: pri splnení štandardnej dĺžky letu a štandardnej nedohľadnej výšky boduje sa:

Do 5 hodín letu - 1 bod pre krdel' za každú minútu letu

Od 5 do 7 hodín letu - 2 body pre krdel' za každú minútu letu

Nad 7 hodín leu - 3 body pre krdel' za každú minútu letu

Skupina B: pri splnení štandardnej dĺžky letu a štandardnej veľkej výške boduje sa:

Do 4 hodín letu - 1 bod pre krdel' za každú minútu letu

Od 4 do 6 hodín letu - 2 body pre krdel' za každú minútu letu

Nad 6 hodín letu - 3 body pre krdel' za každú minútu letu

Skupina C: pri splnení štandardnej dĺžky letu a štandardnej veľkej výške boduje sa:

Do 2 hodín letu - 1 bod pre krdel' za každú minútu letu

Od 2 do 4 hodín letu - 2 body pre krdel' za každú minútu letu

Nad 4 hodiny letu - 3 body pre krdel' za každú minútu letu

5/1 Ak krdel' nesplní predpísaný letový štandard uvedený v bode 4, prideluje sa od začiatku do zosadnutia letúnov 1 bod pre krdel' za minútu letu.

6.Veľká výška

Za let vo veľkej výške sa udeľujú 4 body pre krdel' za každú minútu letu.

7.Dosiahnutie veľkej a nedohľadnej výšky

Za dosiahnutie veľkej výšky v skupine B aj C a dosiahnutie nedohľadnej výšky v skupine A sa udeľuje a iba po splnení štandardu letu pripočíta:

Do 20 minút od štartu - 200 bodov pre krdel'

Od 21 do 40 minút po štarte - 150 bodov pre krdel'

Od 41 do 60 minút po štarte - 100 bodov pre krdel'

8. Nedohľadná výška

Za let v nedohľadnej výške sa udeľuje *6 bodov pre krdel' za minútu letu.*

9. Zosadnutie krdľa

Za spoločné zosadnutie do 12 holubov získava krdel' 10 bodov za holuba. Za každého zosadnutého navyše získava krdel' 20 bodov za holuba. V malých pretekoch za spoločné zosadnutie do 6 holubov získava krdel' 10 bodov za holuba. Za každého zosadnutého navyše získava krdel' 20 bodov za holuba.

10. Prémiové body

Krdel', ktorý dosiahne letový štandard a zosadne v zhodnom počte akom štartoval, získava 200 prémieových bodov.

11. Ukončenie preteku

Skupina A: za štandardný a riadne ukončený pretek sa považuje, ak celý krdel' zosadne v priebehu 10 minút.

Skupina B a C: za štandardný a riadne ukončený pretek sa považuje, ak celý krdel' zosadne v priebehu 30 minút.

Pretek pokračuje dovtedy, pokiaľ lieta minimálne 12 holubov. Pri malých pretekoch 6 holubov. Ak z toho počtu zosadne čo i len jeden holub, musí celý krdel' zosadnúť v predpísanom, vyššie v tomto odseku uvedenom čase. Inak je pretek anulovaný pre neštandardný zosad.

12. Trestné body

Za krdel', ktorý nesplnil štandardnú dĺžku letu, odpočítava sa od konečného súčtu 10 bodov za holuba.

12/1 Za krdel', ktorý odlietal menej ako 50 % zo štandardnej dĺžky letu, odpočíta sa od konečného súčtu 20 bodov za holuba.

12/2 Za každého holuba, ktorý predčasne zosadol a nedosiahol štandardný čas dĺžky letu, odpočítava sa od konečného súčtu 10 bodov. Ak ale jedinec odlietal v preteku štandardný let a potom zosadol, body sa neodčítavajú.

13. Hodnotenie výškových letov

Veľká výška – priznáva sa odvtedy, keď vôbec nerozoznať pohyb letiek holubov a krdel' vidieť zo zeme ako bodky na oblohe, v maximálnom uhle 45 stupňov od miesta vypustenia.

Nedohľadná výška – priznáva sa odvtedy, keď krdel' stúpa z veľkej výšky ďalej, úplne zmizne z dohľadu a v tejto výške zotrvá aspoň 2 minúty. Je žiadúce, aby celý krdel' zmizol naraz, inak sa počíta nedohľadno zmiznutím posledného holuba v krdli.

13/1 Ak zmizne krdel' v klasickom uhle z veľkej výšky do nedohľadna a po uplynutí určitého času sa objaví v strednej alebo malej výške, priznáva sa len 50 % nedohľadnej výšky.

13/2 Ak krdel' dosiahne nedohľadnú výšku rozkúskovanie/ postupne v malých skupinkách/, neviditeľnosť sa priznáva len v prípade, že sa holuby v nedohľadne spoja do krdľa a v minimálnom počte 12 holubov, pri malých pretekoch 6 holubov, objavia sa vo veľkej výške.

14. Povinnosti chovateľa

Ak k chovateľovi rozhodca nieje vopred delegovaný klubom, súťažiaci si ho zabezpečuje sám, nemôže ním byť rodinný príslušník. Včas mu dá preštudovať smernice pre hodnotenie pretekov. Pri majstrovskom preteku starých holubov, šampiónovom preteku a majstrovskom

preteku mladých holubov, musia byť dvaja rozhodcovia letu, aspoň jeden musí byť člen klubu a nesmie byť rodinný príslušník. Predchádzajúca veta neplatí pre zahraničných klubistov, ktorým postačuje jeden rozhodca, holubiar, zásadne člen chovateľského zväzu. V protokole treba uviesť, v ktorej ZO je registrovaný.

14/1 Strojom alebo perom vyplní osobné údaje v letovom protokole. Uvedie čísla registračných obrúčkoch všetkých holubov, ktoré budú pretekať. Takto vyplnenú listinu predloží rozhodcovi/com.

14/2 Zabezpečí rozhodcom pokojné a nerušené miesto pre ich činnosť, podľa možnosti čo najbližšie miesta vypustenia holubov. Určí miesto zosadu holubov. Počas celého preteku musí byť prítomný v blízkosti rozhodcovského stanovišťa. V prípade choroby alebo inej neodkladnej záležitosti, môže za seba určiť zástupcu.

14/3 Zabezpečí, aby všetky prihlásené letúny odštartovali z výletovej klietky v priebehu 1 minúty a v rozsahu hodín, určených v letovom kalendári. Ak je to možné, tú po štarte uzavrie tak, aby predčasne zosadnuté jedince nemohli vojsť do holubníka, ale len do klietky.

14/4 Ihneď po skončení preteku požiadajú rozhodcov o riadne vyplnenie letového protokolu, najmä údajov dôležitých pre prípadnú okamžitú kontrolu priebehu preteku. Úplne a správne vyplnený, neprepisovaný originál letového protokolu odošle do 24 hodín a ak to nie je možné, maximálne do 48 hodín letovému konateľovi. Duplikát pošle letovému kontrolórovi a jeden výtlačok zostáva chovateľovi.

15. Povinnosti rozhodcu/cov

Musí sa dostaviť k chovateľovi najmenej pol hodiny pred štartom preteku. Ak je vyslaný klubom, musí mať rozhodcovskú legitimáciu.

15/1 Skontroluje čísla obrúčkoch u niekoľkých holubov sústredených alebo vpúšťaných do letáčkovej klietky pred pretekom, porovná ich s údajmi v letovom protokole. Dbá, aby sa preteky uskutočnili v stanovený deň a štart bol v čase, ktorý oznámi chovateľ.

15/2 Dbá, aby chovateľ akýmkoľvek spôsobom nerušil priebeh preteku, najmä má zabrániť snahám o umelé predlžovanie letu holubov. Súťažiaci chovateľ môže do holubníka vojsť vo výnimočných prípadoch, vždy so súhlasom rozhodcu letu. Pri dvoch rozhodcoch v prítomnosti jedného z nich.

15/3 Žiadny rozhodca nesmie počas preteku konzumovať alkoholické nápoje, sledovať lietajúci krdel' ďalekohľadom. Proti slnku môže použiť slnečné okuliare.

15/4 Včas zaznamená každý rozhodujúci údaj o priebehu preteku do letového protokolu, napríklad čas a čísla registračných obrúčkoch skôr zosadnutých holubov alebo iné odchýlky od hladkého priebehu preteku/napadnutie dravcom, nedisciplinovanosť chovateľa ai/.

15/5 Rozhodca/ovia ručia za regulárnosť preteku vlastnoručným podpisom na letovom protokole a na výzvu výboru KCHL/telefonickú, písomnú/informujú o priebehu preteku.

SMERNICE PRE HODNOTENIE PRETEKOV TIPPLEROV

h t t p : // www.klubchovatelovletunovatipplerov.sk

(Platia od roku 2013, sú ekvivalentom smerníc uvedených na oficiálnej stránke ITF, avšak niektoré state rozvádzajú podrobnejšie)

1 Štandard

- 1.1 Dospelé holuby -10 hodín letu.
- 1.2 Mladé holuby - 8 hodín letu.
- 1.3 Pretekársky krdel' pozostáva minimálne z troch a najviac dvadsiatich tipplerov.
- 1.4 Deň preteku začína kontrolou, nezložiteľných, uzavretých obrúčiek. Let musí byť odštartovaný v zomknutej skupine, v oficiálnom čase, **nie skôr**. Neskorší štart (najviac o 60 minút) je povolený výnimočne (napr. nevhodné svetelné podmienky, oblačnosť, hmla, prítomnosť dravca a p.). **Deň preteku, čas štartu a oficiálny čas tmy určí klub v letovom kalendári.**
- 1.5 Všetky tipplery (aj v prípade rozdelenia krdla) sa musia do dvoch hodín od štartu ukázať v zornom poli rozhodcov z miesta vypustenia, potom každú hodinu aspoň raz. Ak tipplery v rámci druhej hodiny po štarte znova zaletia, plynie časová lehota 60 minút odvtedy, atď.
- 1.6 Z odštartovaného krdla je povolené odpísať tipplera len z dôvodu útoku dravca, útok však musí uvidieť rozhodca. Pre ostatné zahnané tipplery platí pravidlo 60 minút. V súťažný deň sú povolené maximálne dva ulovené tipplery, ktoré sa považujú ako keby neboli vypustené. Pre úspešné ukončenie preteku je nutné aby **podľa pravidiel zosadli minimálne 3 kusy**, preto ak sa chce chovateľ vyhnúť diskvalifikácii z titulu ulovenia dravcom, musí vypustiť viac kusov.

2 Práva a povinnosti chovateľa

- 2.1 Keď rozhodcu vopred nedeleguje klub, súťažiaci si musí zabezpečiť rozhodcu letu sám. Rodinný príslušník nesmie hodnotiť preteky. Rozhodcovia musia poznať letové smernice, môžu sa aj striedať, ale **striedanie musí byť písomne zaznamenané v zápisnici.**
- 2.2 Pri majstrovskom preteku starých, majstrovskom preteku mladých a preteku LONG DAY môže byť jeden alebo dvaja rozhodcovia. V prípade, že chovateľ predpokladá prekonanie národného rekordu a chce, aby mu bol uznaný, musí prizvať dvoch rozhodcov. Aspoň jeden musí byť členom klubu chovateľov letúnov alebo niektorého klubu chovateľov tipplerov. V zápisnici sa uvedie, kde je rozhodca členom.
- 2.3 Vopred oboznámi rozhodcu, akým spôsobom chce v prípade potreby privábiť tipplery, aby zosadli (v predpísanej vzdialenosti). Na privábenie lietajúcich holubov nesmie použiť tipplery.

3 Povinnosti rozhodcu/cov

- 3.1 Pred začiatkom preteku zapísať do zápisnice farbu, pohlavie (u mláďat v roku vyliahnutia netreba) a čísla registračných obrúčiek u všetkých tipplerov pripravených na pretek.
- 3.2 Zaznamenať presne čas štartu tipplerov, zapísať ho okamžite v zápisnici a sledovať, či skutočne vzlietli podľa pravidiel.
- 3.3 Pozorne sledovať, či sa všetky tipplery do dvoch hodín od štartu znova objavia v zornom poli rozhodcov z miesta vypustenia a či ich potom každú hodinu vidno lietať aspoň raz.

- 3.4 Ihneď oznámiť a zapísať do letového protokolu dôvod a čas diskvalifikácie (v zmysle bodu 5).
- 3.5 Zapísať do zápisnice čas skôr zosadnutého tipplera (v predpísanej vzdialenosti), vydania signálu k zosadu, rozdelenia krdľa (po oficiálnom čase tmy), ulovenie holuba dravcom a iné odlišnosti od klasického priebehu letu.
- 3.6 Keď sa vystrieda u chovateľa viac rozhodcov, každý osobne zapíše a podpíše v zápisnici svoj zaregistrovaný údaj. Počas celého súťažného letu (ani napr. pri striedaní rozhodcov), nesmie zostať krdel' bez dozoru rozhodcu.

4 Ukončenie súťažného letu a preteku

Za riadne ukončený let a pretek tipplerov sa považujú tieto alternatívy:

- 4.1 **Samozosad celého krdľa** (v predpísanej vzdialenosti), vtedy rozhodca stopne a zapíše čas. **Je to oficiálny čas konca letu.** Odvtedy, najneskôr do 60 min. (vrátane) po oficiálnom čase tmy, musia byť všetky tipplery k dispozícii na vykonanie kontroly obrúčiek.
- 4.2 **Samozosad časti súťažného krdľa**, ak počas dňa svojvoľne zosadne tippler (v predpísanej vzdialenosti) - **je to oficiálny čas konca letu.** Ostatné holuby môže chovateľ privábiť, alebo môžu aj lietať ďalej až do oficiálneho času tmy, ale odvtedy musia byť všetky (aj skôr zosadnutý/é) do 60 minút (vrátane) k dispozícii na vykonanie kontroly obrúčiek.
- 4.3 **Zámerné ukončenie** (pred oficiálnym časom tmy), ak chovateľ holuby privolá vypustením vábnika zapískaním, rozsvietením svetla, mávaním zástavkou, zvolaním alebo iným vopred oznámeným športovým a v zápisnici uvedeným spôsobom. Vtedy rozhodca zapíše čas vydania signálu. **Tento čas je oficiálny čas konca letu.** Odvtedy, najneskôr do 60 min. (vrátane) po oficiálnom čase tmy, musia byť všetky tipplery zosadnuté a k dispozícii na vykonanie kontroly obrúčiek.
- 4.4 **Zámerné ukončenie** (po oficiálnom čase tmy). **Krdel' môže lietať v tme, len ak let prebieha presne podľa pravidiel, t.j. ak rozhodca vidí lietať všetky holuby spolu.** Ak sa krdel' po oficiálnom čase tmy rozdelí, musia byť odvtedy všetky tipplery zosadnuté a najneskôr do 60 min. (vrátane) k dispozícii na vykonanie kontroly obrúčiek. Rozhodca ihneď zapíše čas rozdelenia krdľa do poznámok. **Oficiálny čas konca letu** je čas vydania signálu k zosadu chovateľom, alebo čas samozosadu prvého tipplera z krdľa.
- 4.5 **Pretek končí kontrolou obrúčiek a podpísaním zápisnice.**

5 Iné porušenia a dôvody na diskvalifikáciu

- 5.1 Keď pri štarte nevzlietnu všetky prihlásené tipplery do 5 minút. Chovateľ ich však môže počas týchto minút prinútiť k letu, len ak nie sú od holubníka vzdialené viac ako 70 metrov.
- 5.2 Keď chovateľ vedome alebo nedopatrením vypustil viac tipplerov, ako je uvedené v zápisnici.
- 5.3 Keď pretekajúce holuby zalietavajú ďaleko od holubníka, do dvoch hodín od štartu ich nevidno a potom každú hodinu aspoň raz.
- 5.4 Keď dravec viditeľne uloví viac ako povolený počet holubov a lietajú menej ako **tri kusy.**
- 5.5 Keď chovateľ vedome pôsobí na súťažiaci tipplery, aby predĺžil dobu ich letu.
- 5.6 Keď nie sú všetky pretekajúce tipplery zosadnuté pred oficiálnym časom tmy k dispozícii na vykonanie kontroly obrúčiek najneskôr do 60 minút (vrátane) po oficiálnom čase tmy.

- 5.7 Keď nie sú všetky pretekajúce tipplery lietajúce po oficiálnom čase tmy k dispozícii do 60 minút (*vrátane*) od času rozdelenia krdľa, alebo od času vydania signálu k dosadu chovateľom.
- 5.8 Keď tipplery síce zosadnú, ale ďalej ako 70 metrov od miesta, ktoré chovateľ oznámil rozhodcom pred pretekom.
- 5.9 Keď chovateľ prepíše, alebo akokoľvek upraví rozhodcami vyplnenú zápisnicu.
- 5.10 Keď nebudú súhlasiť pri kontrole po lete čísla obrúčok vypustených a po lete zosadnutých tipplerov.
- 5.11 Keď sa zistí dodatočnou kontrolou, že rozhodca/ovia nepoznajú pravidlá letu.
- 5.12 Keď chovateľ nedodrží povinnosti o rozhodcoch (*odsek 2*) a tipplery mu odlietajú rekord, rekord mu nebude uznaný, ale len uverejnený čas tohto letu vo výsledkoch.

6 Odosielanie zápisnice o priebehu pretekov

- 6.1 Odosielanie zápisnice zabezpečuje chovateľ určeným funkcionárom klubu, spôsobom podľa schválenia na členskej schôdzi, čím zároveň dáva súhlas k jej zverejneniu.

SMERNICE PRE PRETEKY SÓLOVÝCH LETÚNOV.

1.Štandard.

Dĺžka letu vlastná plemenu- oznámi chovateľ. Pretekársky krdel' pozostáva maximálne z troch bežne lietajúcich letúnov/bez akrobacie/, pričom by mali lietať samostatne, bez spájania sa do krdľa, približne v rovnakej výške. Let v krdli je prípustný maximálne 10 minút, počas celého letu. Ak holuby neodštartujú v čase určenom rozhodcom letu a zosadnú v okruhu 65 metrov od holubníka, môže ich chovateľ k letu do 5 minút prinútiť/odplasiť/.

2.Hodnotenie letu.

Malá a stredná výška	1 bod za minútu pre holuba
Veľká výška	4 body za minútu pre holuba
Nedohľadná výška	6 bodov za minútu pre holuba

Za malú a strednú výšku sa považuje let od vypustenia až po veľkú výšku. Tá sa priznáva odvtedy, keď vôbec nerozoznať pohyb letiek holuba a javí sa zo zeme ako bodka. Ak úplne zmizne z dohľadu a v takom lete zotrva minimálne 2 minúty, priznáva sa nedohľadná výška.

3.Zosadnutie holubov.

Pretek končí, ak zosadne jeden z troch vypustených holubov, pričom rozhodca stopne čas. Nie je rozhodujúce ako dlho zostávajúci sólisti lietajú.

4.Povinnosti chovateľa.

- 4/1 Zabezpečí si rozhodcu letu, najlepšie z radov klubistov.
- 4/2 Oboznámi rozhodcu zo smernicami pre hodnotenie sólových letúnov.
- 4/3 Holuby vypúšťa po jednom z ruky, plynulo v priebehu minúty.
- 4/4 Určí a rozhodcovi oznámi miesto zosadu pretekajúcich holubov.
- 4/5 Zabezpečí odoslanie riadne vyplneného letového protokolu aj v prípade diskvalifikácie.

5. Povinnosti rozhodcu.

- 5/1 Skontroluje či nie sú poškodené registračné obrúčky súťažiacich holubov a zapíše ich do letového protokolu.
- 5/2 Dá pokyn chovateľovi, kedy má vypustiť z ruky letúny.
- 5/3 Priznáva veľkú alebo nedohľadnú výšku len vtedy, keď dva holuby v nej už lietajú a tretí ju dosiahne najneskoršie do 10 minút.
- 5/4 V prípade že súťažiaci holuby lietajú dlhšie ako 10 minút v skupinovom krdli, pretek ukončí s hodnotením diskvalifikácia. Dôvod zapíše do letového protokolu.

SMERNICE PRE PRETEKY BEZKRUŽNÝCH LETÚNOV.

1.Štandard.

Doporučená dĺžka letu je 1 hodinu, nie je povinná. Bezkrúžné sú plemená s vertikálnym letom, ako nikolajevský, permský letún, poľský orlík/lubelský, wileňský/. Uprednostňuje sa vzostupný alebo klesajúci let nad jedným miestom, avšak holuby môžu vzlietať i v sklone, pod rôznym uhlom. I pri tomto vychýlení musia dodržať typický pohyb krídlami. Najčastejšie vzlietajú holuby kolmo od zeme ihneď po vypustení, čo sa považuje za prednosť. Prémiové body sa pridelujú vždy za zastavenie sa/vísenie/ na jednom mieste aspoň 1 minútu, kedykoľvek ho holub predvedie počas súťažného letu. Pretekársky krdel' pozostáva z troch letúnov. Holuby musia byť čistokrvné, riadne obrúčkované našimi alebo zahraničnými obrúčkami.

2.Hodnotenie letu.

Malá výška	1 bod za minútu pre krdel'.
Stredná výška	3 body za minútu pre krdel'
Veľká výška	4 body za minútu pre krdel'
Nedohľadná výška	5 bodov za minútu pre krdel'.

Za malú výšku sa považuje let od vypustenia až do výšky, kedy sa nedá rozoznať zadný obrys krídel letiacich holubov/úzke krídlo/. Odvtedy sa hodnotí stredná výška až dovtedy, keď nerozoznať vôbec pohyb krídel. Odvtedy sa priznáva veľká výška. Keď holuby letia vyššie a zostanú v nedohľadne aspoň 2 minúty, priznáva sa najvyššie bodové hodnotenie.

3.Prémiové body.

- 3/1 Za každého jedinca, ktorý zastane vo vertikálnom lete aspoň 1 minútu *5 bodov.*
3/2 Za každého jedinca, ktorý zastane vo vertikálnom lete 1 minútu po hodine letu *10 bodov.*
3/3 Keď sa počet zosadnutých holubov odrazu rovná počtu vypustených *100 bodov.*

4. Trestné body.

- 4/1 Za každého holuba, ktorý počas letu začne normálne lietať odpisuje sa *40 bodov.*
4/2 Keď celý krdel' nezosadne v priebehu 5 minút odpisuje sa *100 bodov.*
Bezkrúžné plemená lietajú vo voľnej formácii, čiže nedochádza k tesnému združeniu v krdli, čo treba počas letu a pri zosadaní zohľadniť. Rovnako je dovolené do 5 minút po štarte holuby k letu prinútiť, ak nie sú ďalej, ako 65 metrov od holubníka.

5.Ukončenie preteku.

Za ideálne ukončený pretek sa považuje, ak celý krdel' zosadne v priebehu 5 minút. Pretek môže pokračovať len v prípade, že lietajú aspoň dva holuby. Ak jeden z nich zosadne, rozhodca stopne čas a pretek ukončí.

6.Diskvalifikácie.

- 6/1 Ak ten istý holub alebo viacero nepredvedú vôbec vertikálny let.
6/2 Ak holuby zaletujú do diaľky/horizontálne/ a nie je možné ich prevážne sledovať.
6/3 Ak holuby lietajú v netypickom zrazenom krdli.

7. Povinnosti chovateľa.

Platí celý odstavec 4 v znení uvedenom pri hodnotení sólových letúnov.

8. Povinnosti rozhodcu.

Platí celý odstavec 5 v znení uvedenom pri hodnotení sólových letúnov.

SMERNICE PRE PRETEKY VÝCHODOSLOVENSKÝCH KOTRMELIAKOV.

/rozhodnutím včs 9.3.2013 klub chovateľov letúnov preteky kotrmeliakov neorganizuje, presúvajú sa pod špecializovaný klub//

1. Hodnotenie pretekov.

Súťažný let má byť plný akrobacie, trvá aspoň 15 minút, kratší znamená diskvalifikáciu. Hodnotí sa dĺžka, výška letu a letové figúry, ktoré holuby predvedú počas celého letu.

2. Pretekársky krdel' a požiadavky na let.

Pozostáva z 5 čistokrvných kotrmeliakov jedného plemena, ktoré sú riadne obrúčkované. Súťažiaci kotrmeliaky musia lietať v krdli, v uzavretej formácii. Ak niektorý v dôsledku akrobacie vypadne z krdla a javí evidentnú snahu doletieť krdel', nepovažuje sa za „mimo krdel'“. Ak lieta úplne mimo krdla, jeho akrobacia sa nepočíta a hodnotí sa iba zbytok krdla. Ak dôjde k odpojeniu dvoch kotrmeliakov a lietajú sólovo, rozhodca môže prerušiť hodnotenie, až kým sa aspoň jeden z nich nezačlení do krdla. Ak kotrmeliaky odletia pod uhlom väčším ako 45 stupňov na dobu dlhšiu ako 15 minút, sú diskvalifikované.

3. Hodnotenie výšky letu.

3/1 malá výška

1 bod za minútu pre krdel'

3/2 stredná výška

3 body za minútu pre krdel'

priznáva sa vtedy, keď u lietajúcich holubov prestávajú byť viditeľné zadne okraje krídel/úzke krídla/, holuby sú asi veľkosti vtáčika škorca.

3/3 veľká výška/bodová/

4 body za minútu pre krdel'

priznáva sa vtedy, keď sa lietajúce holuby javia na oblohe ako bodky.

3/4 nedohľadná výška/miziaca/

5 bodov za minútu pre krdel'

priznáva sa vtedy, keď sa krdel' v stúpaní úplne stratí vo výške z dohľadu a zotrva v nedohľadne aspoň 2 minúty.

3/5 Akrobaciu kotrmeliakov počnúc veľkou výškou nehodnotíme, lebo nerozoznať jednotlivé figúry. V hodnotení sa pokračuje až po klesnutí krdla na strednú výšku.

4. Hodnotenie letových figúr.

4/1 *premety dozadu* –hodnotia sa len minimálne 3 veľmi rýchle na sebe naväzujúce premety, ktoré pre rýchlosť prevedenia ťažko spočítať.

4/2 *iné letové prvky*– hodnotia sa v spojení minimálne dvoch na sebe naväzujúcich alebo vzájomne kombinovaných do figúr.

premety dopredu cez zobák, premety cez krídlo, premety okolo pozdĺžnej osi, premety okolo zvislej osi. Ak je niektorý s opísaných prvkov predvedený samostatne, bez spojenia s iným, ide len o spestrenie letu bez hodnotenia.

5. Bodové hodnotenie.

Každé prevedenie minimálne 3 rýchlych premetov dozadu, alebo 2 iných prvkov naväzujúcich na sebe alebo v spojení do figúr, ktoré kotrmeliaky urobili od prerušenia až do znova začatia hladkého letu sa hodnotí *10 bodmi*.

6. Požiadavky na kvalitu akrobacie.

Chovateľským cieľom je predvádzanie všestranných akrobatických figúr v plných akciách/turnoch- akrobaciu ukazujú všetky holuby súčasne/.Pri preteku sa preto nehodnotí.

- padanie po chvoste a prevaľovanie sa zo strany na stranu
- sólo premety vo vodorovnej línii, prerušované hladkým letom
- jednoduchý alebo dvojitý premet dozadu
- tri a viaceré ale pomalé, ľahko spočítateľné premety dozadu
- letový prvok alebo figúra, bez napojenia na ďalšiu
- premety a iné figúry holuba mimo krdel'
- neuzavretá formácia krdla a sólový let.

7. Ukončenie preteku.

Pretek sa považuje za ukončený pri zosadnutí prvého kotrmeliaka z krdľa. Rozhodca stopne čas. Nerozhoduje, ako dlho lietajú ostatné holuby.

8. Povinnosti chovateľa.

8/1 Môže prihlásiť na pretek len riadne obrúčkované kotrmeliaky. Na pretek mláďat len v roku uliahnutia, na pretek starých bez obmedzenia veku. Môže prihlásiť aj dve plemená kotrmeliakov. Každé plemeno súťaží samostatne, nie ako zmiešaný krdel'.

8/2 Požiada výbor klubu o delegovanie 2 rozhodcov letu, ktorým predloží letový záznam so zapísanými registračnými obrúčkami prihlásených kotrmeliakov.

8/3 Zaisťuje pre rozhodcov stanovište, odkiaľ môžu nerušene sledovať priebeh letu.

8/4 Môže pôsobiť na kotrmeliaky 2 minúty, ak pri štarte nevzlietli a nie sú ďalej ako 65 metrov od holubníka.

8/5 Najneskôr prvý pracovný deň po preteku odošle výboru klubu záznam o výsledku preteku/ pečiatka pošty/ ináč dochádza k dodatočnej diskvalifikácii.

7. Povinnosti rozhodcov.

9/1 Musia mať patričné skúsenosti s chovom kotrmeliakov, naučiť sa systém bodovania a spoľahlivo posúdiť jednotlivé figúry bez použitia ďalekohľadu.

9/2 Zodpovedajú za kontrolu registračných obrúčok na pretek prihlásených kotrmeliakov.

9/3 Zodpovedajú za regulárnosť preteku a správne vyplnenie údajov v letovom zázname.

9/4 Dodržia všeobecné ustanovenia Klubu chovateľov východoslovenského kotrmeliaka.

SMERNICE PRE PRETEKY PRÍZEMNÝCH KOTRMELIAKOV.

(rozhodnutím VČS 9.3. klub preteky kotrmeliakov neorganizuje, presúvajú sa pod klub akrobatických holubov).

1. Plemeno –prízemný /pozemný/kotrmeliak bol vyšľachtený v USA a Veľkej Británii okolo roku 1850. V krajinách pôvodu mu hovoria parlor roller. Existuje v dvoch akrobatických typoch. I. typ holubov/nadskakujúci/ mierne vzlietne, predvedie jeden alebo viac kotrmelcov , znova sa dotkne zeme v mieste štartu , opäť mierne vzlietne, pričom celú produkciu niekoľkokrát opakuje. II. typ holubov kotrmelcuje výlučne po zemi/kotúľa sa/alebo tesne nad zemou, pričom sa krídlami dotýka podkladu.

2. Štandard.

Kotrmeliak sa vypúšťa na štartovacej čiare. Má začať kotrmelcovať už na tejto čiare. Štart je možný dvoma spôsobmi a to z ruky alebo položením holuba na štartovacej čiare. I. typ štartuje výlučne zo zeme. II. typ môže štartovať z ruky, ale preferuje sa polozenie na štartovaciu čiaru. Odštartuje sa tlesknutím, dupnutím buchnutím alebo ináč. Holub musí byť v tesnom kontakte so zemou a kotrmelcovať vlastnými silami smerom od nás. Kotrmelcuje sa dozadu, okolo osi rôzne vystretých či držaných krídel, pričom sa ich hrotmi odráža od zeme. Každý holub môže štartovať 2x, prizná sa mu dlhšia vzdialenosť. Jej minimálna odporúčaná dĺžka je 60 stôp tj.18 metrov, 29 cm.

3. Hodnotenie výkonu.

I. **typ-** holubovi je na štarte *pridelených 60 bodov*. Za každú odchýlku , keď holub nepristane po akrobácii na miesto štartu, *odratáva sa 5 bodov*. Holub, ktorý predvedie vo vzduchu viac kotrmelcov, skôr než dosadne na miesto štartu, má byť pri rovnosti bodov uprednostnený pred holubom, ktorý ich ukáže menej.

II. **typ** - holub, ktorý v rámci konkrétnej súťaže dokotrmelcuje do najväčšej vzdialenosti *dostane 60 bodov, ale vzdialenosť na ktorú kotrmelcoval musí byť viac ako 60 stôp=18,29m*. Každý jedinec kotrmelcujúci na kratšiu vzdialenosť ako

najlepší holub konkrétnej súťaže, dostane adekvátne výkonu menej bodov. Príklad: Najlepší jedinec/víťaz/ kotrmelcoval 70 stôp= 21,34m, dostane 60 bodov. Ak ďalší holub bude kotrmelcovať 35 stôp dostane 50% bodov, ktoré dostal víťazný holub. Teda 50% zo 60 bodov = 30 bodov. V prípade krytej haly dostane najlepší holub iba 55 bodov, namiesto 60 bodov.

4. Povinnosti chovateľa - usporiadateľa.

Zabezpečí terén vhodný na kotrmelcovanie/ihrisko,halu, dlhú chodbu, mólo/, ktorý musí byť rovný, upravený. Nesmie mať tvrdý povrch/asfalt, betón/, ale mätko pokrytý.

Vyznačí štartovaciu čiaru. Zaistí si dvoch rozhodcov, značkovač pre označenie ukončenia výkonu kotrmeliaka a kotúčové pásmo. Pripraví súťažného holuba, pričom nesmie použiť žiadny umelý prostriedok na povzbudenie jeho výkonu. Ak chce súťažiť o svetový rekord, musí pozvať troch rozhodcov. Doporučuje sa vlastniť exteriérový štandard prízemného kotrmeliaka, pre prípad, že ho rozhodca nevie spamäti, nakoľko je súčasťou celkového hodnotenia holuba.

5. Povinnosti rozhodcov.

Zapíšu do protokolu číslo obrúčky na štarte pripraveného jedinca. Dbajú, aby holub odštartoval na štartovacej čiare a chovateľ ostal pred touto čiarou. Diváci môžu stáť len pred štartovacou čiarou, nie po stranách. Rozhodcovia sa pohybujú po stranách kotrmelcujúceho jedinca, v úzadí a to minimálne 3 metre od akrobata. Jeden hodnotí kvalitu akrobacie, druhý sleduje vzdialenosť, slušné správanie chovateľa a divákov. V bode, kde holub prvý raz prestal kotrmelcovať pri pohybe dopredu, umiestni rozhodca značkovač. Hoci holub začne kotrmelcovať ďalej, platí prvé zastavenie sa. Rozhodca pri značkovači ostane stáť. Druhý rozhodca zmeria kotúčovým pásmom vzdialenosť od štartovacej čiary po značkovač a zapíše ju do protokolu. Body prideli až po súťaži, pretože sa odvíjajú od najvýkonnejšieho jedinca. Rozhodca nesmie merať vzdialenosť vlastného holuba. Ak ktorýkoľvek holub kotrmelcuje viac ako 70 stôp/21,34 metra/, vypíše mu rozhodca certifikát o výkone. Po akrobatickom výkone posúdia rozhodcovia exteriér holuba podľa štandardu, ktorý majú poznať a body pridelia podľa kvality znaku v rozsahu predtlačenej osnovy.

6. Body/exteriér.

Hlava	- 3 body	Perie	- 2 body
Oči	- 2 body	Beháky	- 2 body
Ozobie	- 1 bod	Krídla	- 2 body
Zobák	- 2 body	Chvost	- 1 bod
Krk	- 3 body	Kondícia	- 4 body
Telo	- 3 body	Farba	- 7 bodov
Postoj	- 3 body	Kresba	- 3 body

Diskvalifikácia: každý holub, ktorý vyletuje vyššie ako 60 cm od zeme, deformácie a abnormality, nevyvážené proporcie tela, nesprávny telesný typ, neprimeraná úprava, farbenie alebo iný podvod, slúžiaci na oklamanie posudzovateľa.

XX